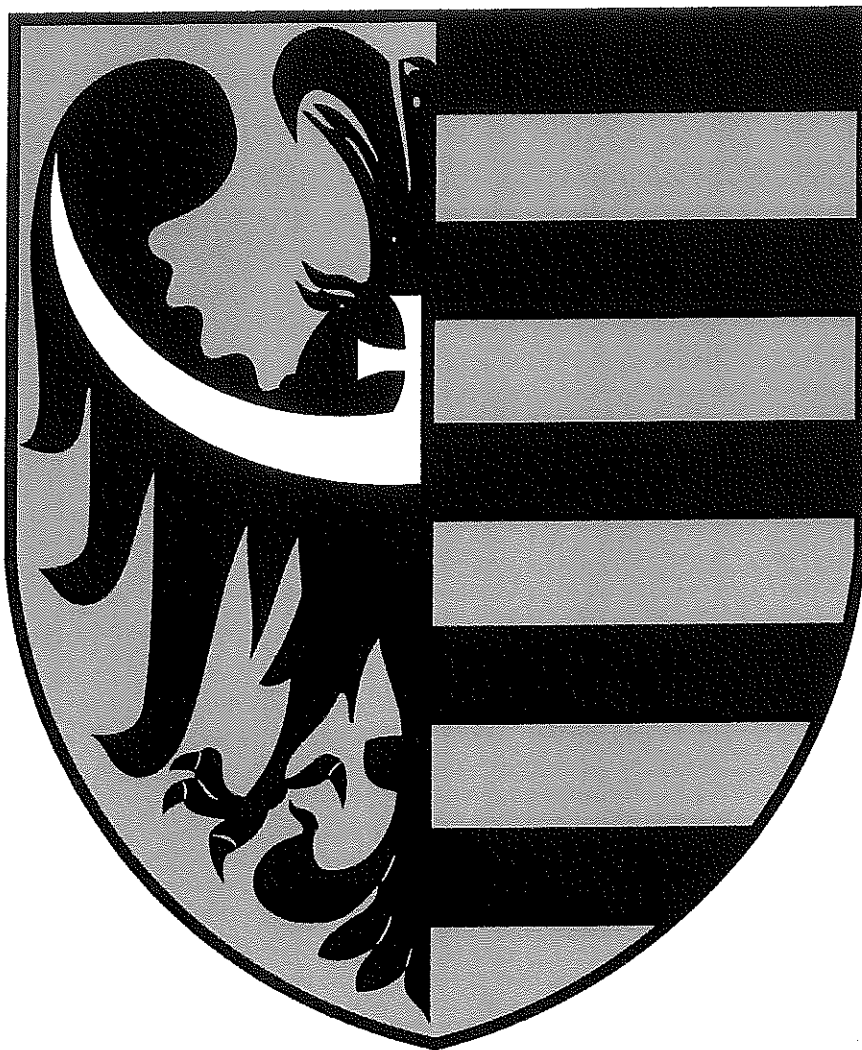

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Powiatu Lubańskiego
z dnia

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2022-2025

LUBAŃ 2022

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy Prawne Programu	4
III.	Charakterystyka powiatu lubańskiego i jego struktura demograficzna.....	5
IV.	Diagnoza występowania zaburzeń psychicznych na terenie Powiatu Lubańskiego	7
V.	Formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9
VI.	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi – Powiatowy Urząd Pracy w Lubani.....	24
VII.	Priorytety Programu	27
VIII.	Harmonogram Zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022-2025	27
IX.	Realizatorzy Programu	34
X.	Termin realizacji Programu	34
XI.	Źródło finansowania Programu	34
XII.	Monitoring i ewaluacja.....	35
XIII.	Zakończenie.....	35

I. Wstęp

Według Światowej Organizacji Zdrowia Psychicznego — zdrowie psychiczne oznacza stan pełnego fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu przy jednoczesnym braku choroby, czy innych zaburzeń, które uniemożliwiają jednostce funkcjonowanie w normie. Określenie jednoznacznie definicji zdrowia psychicznego jest utrudnione z powodu jego szerokiego rozumienia oraz różnorodność pojmowania go w różnych kulturach. O zdrowiu człowieka można mówić w przypadku, gdy funkcjonuje prawidłowo we wszystkich swoich obszarach. Niezmiennie ważną rolę w funkcjonowaniu człowieka odgrywa jego stan psychiczny, który wpływa znacząco na codzienne życie, ale również na jego stan fizyczny.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 685) organy administracji rządowej oraz samorządowej, a także inne instytucje powołane do tego celu zapewniają wieloaspektowe wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi. W zakresie ochrony zdrowia psychicznego mogą także działać stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Zgodnie z wytycznymi określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2022 - 2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642) powołano zespół do spraw opracowania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 - 2025.

Powyższy zespół opracował Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 - 2025 uwzględniając zadania nałożone na powiat ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 - 2025 oraz potrzebami mieszkańców Powiatu Lubańskiego. Niniejszy program definiuje elementy polityki zdrowotnej Powiatu Lubańskiego oraz wyznacza kierunki i działania w zakresie poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu, oraz zaspokajania ich potrzeb i organizacji opieki zdrowotnej.

II. Podstawy Prawne Programu

Zadania powiatu w zakresie promocji i ochrony zdrowia, w tym ochrony zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 685);
- 2) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 września 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642).

III. Charakterystyka powiatu lubańskiego i jego struktura demograficzna

Powiat lubański zajmuje obszar o powierzchni 428,3 km² położony w zachodniej części województwa dolnośląskiego. Został utworzony w roku 1999 w ramach reformy administracyjnej. Powiat Lubański pod względem administracyjnym składa się z siedmiu gmin, a mianowicie:

- 1) dwóch gmin miejskich (Lubań, Świeradów – Zdrój),
- 2) dwóch gmin miejsko -wiejskich (Leśna, Olszyna),
- 3) trzech gmin wiejskich (Lubań, Platerówka, Siekierczyn).

Podstawowymi wskaźnikami do oceny stanu zdrowia mieszkańców powiatu są liczba ludności, a także struktura ich wieku. Na koniec 2020 roku liczba ludności powiatu lubańskiego roku wyniosła ogółem 53 852 osób. Liczba kobiet wynosiła 27 648 w 2020 roku (2019 rok – 27 802; 2018 rok – 28 054) i stanowiła 51,3% ogółu mieszkańców. Kobiet było więcej od mężczyzn o 1 444 tj. o 0,96 % (w 2019 było ich więcej o 1 350 tj.; o 0,95 %; a w 2018 roku o 1 409 tj. o 0,95%), których w 2020 roku w powiecie lubańskim było 26 204 (2019 roku – 26 452; 2018 roku – 26 645). Szczegółowy podział ze względu na płeć z uwzględnieniem podziału miasto/wieś w powiecie lubańskim w latach 2018 - 2020, przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1 — Ludność powiatu ze względu na płeć w latach 2018-2020

Jednostka terytorialna (powiat lubański)	Liczba ludności w podziale miasto/wieś stan na 31.XII.2020r.								
	ogółem			mężczyźni			kobiety		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Miasto	34 194	33 803	33 434	16 281	16 122	15 903	17 913	17 681	17 531
Wieś	20 505	20 451	20 418	10 364	10 330	10 301	10 141	10 121	10 117
Ogółem:	54 699	54 254	53 852	26 645	26 452	26 204	28 054	27 802	27 648

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dokonano również analizy ludności z podziałem na wiek i płeć w przedziałach czasowych co 4 lata. W przedziale wieku od 25 lat do 39 lat i od 50 lat do 64 lat liczba ludności kształtuje się na poziomie ok. 2 200. Największa liczba ludności w 2020 roku wystąpiła w kategorii wiekowej – mężczyźni w wieku 35-40 lat 2 292 osoby, kobiety w wieku 65–69 2 334 osoby. Na drugim miejscu znalazła się ludność w przedziale wieku – mężczyźni 40-44 lata – 2 240 osoby, kobiety 60-64 2 177 osoby. Trzecie miejsce to kategoria wiekowa – mężczyźni w przedziale lat 45-49 – 2153 osoby i w przedziale wiekowym to 40 – 44 kobiety i 2 158 – mężczyźni. Szczegółowa struktura mieszkańców powiatu ze względu na wiek i płeć w ujęciu statystycznym została przedstawiona w tabeli nr 2.

Tabela nr 2 – Struktura mieszkańców Powiatu Lubańskiego ze względu na wiek i płeć latach 2018 – 2020

Jednostka terytorialna (powiat lubański)	Liczba ludności z podziałem na wiek i płeć					
	mężczyźni			kobiety		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Liczba ludności ogółem, w tym:	26 645	26 452	26 204	28 054	27 802	27 648
0 – 4 lat	1 104	1 040	1 021	1 067	1 034	1 029
5 - 9 lat	1 225	1 202	1 164	1 192	1 133	1 108
10 - 14 lat	1 389	1 427	1 392	1 295	1 308	1 302
15 - 19 lat	1 398	1 336	1 330	1 235	1 197	1 194
20 - 24 lat	1 671	1 624	1 538	1 561	1 493	1 380
25- 29 lat	1 847	1 854	1 811	1 751	1 738	1 729
30 - 34 lat	2 096	1 945	1 872	1 962	1 865	1 813
35 - 39 lat	2 321	2 292	2 292	2 146	2 096	2 111
40 – 44 lat	2 289	2 304	2 240	2 173	2 173	2 158
45 - 49 lat	1 897	2 004	2 153	1 749	1 826	1 918
50 - 54 lat	1 569	1 553	1 545	1 510	1 504	1 509
55 - 59 lat	1 836	1 695	1 639	1 922	1 823	1 706
60 - 64 lat	2 094	2 094	1 925	2 388	2 294	2 177
65 - 69 lat	1 876	1 865	1 887	2 297	2 332	2 334
70 i więcej	2 033	2 217	2395	3 806	3 986	4 180

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2020 roku wskaźnik urodzeń żywych (urodzenia żywe na 1 000 mieszkańców) wyniósł dla powiatu lubańskiego 6,79. Urodziło się 367 dzieci — o 39 mniej niż w 2019 roku i o 56 w stosunku do roku 2018 (2019 rok wskaźnik — 7,45 urodzeń 406; 2018 rok wskaźnik 7,2 urodzeń 423). Zgonów w 2020 roku odnotowano ogółem 719, o 67 więcej o mniej niż w roku poprzednim, ale też o 43 więcej niż w roku 2018 (2019 rok — 652; 2018 rok — 676).

Dynamikę urodzeń żywych, zgonów i przyrostu naturalnego na przestrzeni lat 2018 - 2020 przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3 – Dynamika urodzeń żywych, zgonów i przyrostu naturalnego dla Powiatu Lubańskiego w latach 2018 – 2020

Jednostka terytorialna	rok								
	urodzenia żywe			zgony			przyrost naturalny		
	ogółem			ogółem			ogółem		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Powiat Lubański	423	406	367	676	652	719	- 253	- 246	- 352

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Powyższe dane wskazują na tendencje malejącego przyrostu naturalnego na przełomie ostatnich trzech lat. Jest to negatywne zjawisko, albowiem oznacza starzejącą się populację. Wskaźnik ten wskazuje na obecną i przyszłą strukturę populacji, co może wyznaczać zapotrzebowanie na określone rodzaje świadczeń zdrowotnych. Ludność w wieku starszym wymaga stosowania większej ilości procedur medycznych zarówno w chorobach nagłych, jak i przewlekłych. Starzejące się społeczeństwo oznacza, że w najbliższym czasie potrzebna będzie reorientacja rynku usług zdrowotnych. Występowanie chorób charakterystycznych dla wieku podeszłego tj.: nowotworów, udarów mózgu, schorzeń degeneracyjnych układu nerwowego powoduje wzrost popytu na pewien typ usług i świadczeń m.in. pielęgnacyjnych, opiekuńczo-leczniczych, a także hospicyjnych.

IV. Diagnoza występowania zaburzeń psychicznych na terenie Powiatu Lubańskiego

Analizując sytuację epidemiologiczną osób z chorobami psychicznymi, niepełnosprawnościami oraz osób uzależnionych na terenie powiatu lubańskiego można uznać, za poprawną, lecz niedostatecznie dostosowaną do ich potrzeb. W 2020 roku z usług Poradni Zdrowia Psychicznego działającej w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu Sp. z o.o skorzystało 738 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym po raz pierwszy leczenie podjęły 738 osób. Poniższa tabela nr 4 pokazuje działalność poradni na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Tabela nr 4 – Liczba leczonych osób z zaburzeniami psychicznymi w poradni zdrowia psychicznego w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Leczeni, w tym:	824	852	738
Leczeni po raz pierwszy	824	852	738

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, które podjęły się leczenia, ulega nieznacznym zmianom. W porównaniu do roku 2018 liczba leczonych osób uległa zmniejszeniu o 114. Tym samym zanotowano znacznie zmniejszoną liczbę udzielonych porad o 1273 (tabela nr 5). Ogromny wpływ na to miała sytuacja epidemiologiczna związana z pojawieniem się wirusa SARS-CoV-2 i zamknięciem poradni.

Tabela nr 5 – Liczba udzielonych porad w poradni zdrowia psychicznego w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba udzielonych porad	3620	3904	2631

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o

Tabela nr 6 – Liczba pacjentów ze względu na płeć w 2020 roku

Płeć	Mężczyźni	Kobiety
Liczba w tym:	262	476
po raz pierwszy w życiu	104	239

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o

Sytuacja przedstawiona w tabeli nr 6 jasno określa sytuację pacjentów, w której przeważającą grupę stanowią kobiety w liczbie 476 osób, w tym 50% kobiet podjęło się leczenia po raz pierwszy. Grupa mężczyzn wynosiła 262 osób, w tym 37% podjęło leczenie po raz pierwszy. Sytuacja w powiecie odpowiada ogólnie przyjętym normom, iż statystycznie do podjęcia się leczenia bardziej skłonne są kobiety.

Tabela nr 7 – Wiek pacjentów leczonych w poradni zdrowia psychicznego w 2020 roku

Wiek	do 18	19-29	30-64	65 i więcej
Liczba pacjentów, w tym:	0	52	481	205
Po raz pierwszy	0	16	70	18

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o

Największą liczbą osób korzystających z usług w poradni zdrowia psychicznego stanowią pacjenci w przedziale wiekowym 30-64 lata i stanowią 65% ogólnej liczby leczonych osób. Pełen pogląd na sytuację mieszkańców powiatu lubańskiego w zakresie występowania chorób psychicznych z wyszczególnieniem rozpoznania choroby przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8 – Leczeni w poradni zdrowia psychicznego według rozpoznania w 2020 roku

Wyszczególnienie	Ogólnie	W tym po raz pierwszy
Organiczne zaburzenia niepsychiczne i psychiczne	153	18
Schizofrenia	158	11
Inne zaburzenia psychotycznej urojeniowej/ bez afektywnych i schizofrenii	28	15
Zaburzenia afektywne	26	2
Zaburzenia nerwicowe	236	63
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	8	7
Upośledzenie umysłowe	4 9	4

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o

W przekroju wszystkich powyższych danych, w 2020 roku największą liczbę zaburzeń stanowiły zaburzenia nerwicowe i stanowiły 36% wszystkich rozpoznań w poradni zdrowia psychicznego. W leczeniu osób, u których wykryto różnego rodzaju zaburzenia psychiczne, najważniejszą jest jakość świadczonych usług, oraz ilość udzielonych porad.

Tabela 9 – Ilość porad udzielonych w poradni zdrowia psychicznego w roku 2020

Porady udzielone w poradni	lekarz	psycholog	Inny terapeuta	Ogółem
liczba	2228	403	-	-

Źródło: na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o.

Kolejnym kluczowym problemem w zakresie zdrowia psychicznego jest działalność w zakresie leczenia uzależnień. Na terenie powiatu lubańskiego do roku 2016 działała Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu działająca w ramach struktur Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Łużyckiego Centrum Medycznego w Lubaniu. Sp. z o.o. Zawieszenie jej działalności w 2016 roku spowodowane było odejściem specjalisty, a także brakiem środków finansowych na działalność poradni. W przypadku zakontraktowania działalności poradni oraz znalezienia odpowiedniego specjalisty poradnia wznowi swoją działalność. Najbliższe dostępne poradnie dla mieszkańców powiatu lubańskiego znajdują się na terenie powiatu bolesławieckiego oraz powiatu zgorzeleckiego. Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz uzależnione mogą napotykać trudności w dotarciu do odpowiedniej pomocy medycznej, oraz wsparcia w postaci psychologów i terapeutów.

V. Formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi definiują się w następujący sposób:

- a. chorej psychicznie;
- b. upośledzonej umysłowo;
- c. wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym, lub społecznym.

Na terenie powiatu lubańskiego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi działają następujące instytucje:

1) Instytucje administracji samorządowej:

- a) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu,
- b) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu,
- c) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu,
- d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu,

- e) Środowiskowy Dom Samopomocy w Smolniku
- f) Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu,
- g) Ośrodki Pomocy Społecznej tj. Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- h) Placówki oświatowe,

2) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lubaniu.

3) Organizacje pozarządowe:

- a) Lubańskie Stowarzyszenie Abstynentów „Odnowa” w Lubaniu,
- b) Polski Związek Niewidomych Koło Lubań Śląski,
- c) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- d) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski,
- e) Stowarzyszenie „Dar Serca”,
- f) Lubańskie Stowarzyszenie Mieszkańców Panaceum,
- g) Fundacja Ditero,
- h) Łużycki Oddział Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Lubaniu,
- i) Fundacja Kuby Kotlinskiego,
- f) Łużycki Oddział Walki z Kalectwem w Lubaniu.

a) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu

Jedną z kluczowych instytucji funkcjonujących w ramach Starostwa Powiatowego w Lubaniu, która zaspokaja potrzeby osób niepełnosprawnych, jest Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu, którego zadaniem jest prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej i kart parkingowych.

Tabela nr 10 – Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu lubańskiego w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Przyczyny niepełnosprawności	Liczba orzeczeń		
01 – U – upośledzenie umysłowe	35	46	44
02 – P – choroby psychiczne	144	145	139

Źródło: na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

Tabela nr 10 przedstawia dominującą liczbę osób, u których orzeczonego został stopień niepełnosprawności z powodu orzeczenia choroby psychicznej w stosunku do upośledzenia umysłowego. Nawiązując do powyższego zestawienia, należy podzielić wydane orzeczenia na dwie podstawowe kategorie osób tj. poniżej 16 roku życia oraz powyżej 16 roku życia, by sprecyzować sytuację w tym zakresie.

Tabela nr 11 – Liczba wydanych w latach 2018 – 2020 orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności i płci dla osób poniżej 16 roku życia

Rok		2018		2019		2020	
L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Płeć		Płeć		Płeć	
		Kobieta	Mężczyzna	Kobieta	Mężczyzna	Kobieta	Mężczyzna
1.	01 – U – upośledzenie umysłowe	5	4	2	7	3	6
2.	02 – P – choroby psychiczne	1	4	1	6	5	11

Źródło: na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

Tabela nr 12 – Liczba wydanych w latach 2018 – 2020 orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności i płci dla osób powyżej 16 roku życia

Rok		2018		2019		2020	
L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Płeć		Płeć		Płeć	
		Kobieta	Mężczyzna	kobieta	Mężczyzna	Kobieta	Mężczyzna
1.	01 – U – upośledzenie umysłowe	11	15	15	22	19	16
2.	02 – P – choroby psychiczne	66	73	59	79	68	63

Źródło: na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

Jak widać z powyższych zestawień przeważającą liczbę osób stających przed zespołem stanowią mieszkańcy powyżej 16 roku życia. Warto zauważyć, że z podziału na płeć większą część stanowią mężczyźni.

b) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu jest placówką publiczną, której organem prowadzącym jest Powiat Lubański.

Do naszego Ośrodka uczęszczają dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Lubaniu wchodzi:

- szkoła podstawowa,
- szkoła przysposabiająca do pracy,
- zespoły rewalidacyjno – wychowawcze,
- internat.

W roku szkolnym 2021/2022 utworzonych zostało 6 oddziałów klasowych w szkole podstawowej, w tym 1 zespół klasowy dla autystów, 3 oddziały w szkole przysposabiającej do pracy oraz 4 zespoły rewalidacyjno – wychowawcze.

Do szkoły podstawowej oraz szkoły przysposabiającej do pracy uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, natomiast zespoły rewalidacyjno – wychowawcze utworzone są dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim.

W sumie w bieżącym roku szkolnym do Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Lubaniu uczęszcza 71 uczniów.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu posiada wykwalifikowaną kadrę pedagogów, którzy służą wiedzą i wsparciem w zakresie edukacji, opieki oraz terapii. Uczniowie objęci są terapią pedagogiczną, logopedyczną, rewalidacją indywidualną oraz grupową, a także gimnastyką korekcyjną. Mają również możliwość korzystania z zajęć w Sali Doświadczania Świata, Integracji Sensorycznej, sali rehabilitacyjnej oraz na nowocześnie urządzonym placu zabaw.

Tabela nr 13 – Liczba uczniów i oddziałów w szkołach specjalnych

Placówka	Rok 2018/2019		Rok 2019/2020	
	ilość oddziałów	ilość uczniów	ilość oddziałów	ilość uczniów
SOSW	12	78	12	78

Źródło: na podstawie danych z Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lubaniu.

c) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu powstała z dniem 1 września 1968 roku i od tego czasu udziela porad i wsparcia mieszkańcom powiatu. Poradnia swoją działalnością obejmuje:

- 1) Gminę Miejską Lubań,
- 2) Gminę Miejską Świeradów – Zdrój,
- 3) Gminę Miejsko – Wiejską Leśna,
- 4) Gminę Miejsko – Wiejską Olszyna,
- 5) Gminę Wiejską Lubań,
- 6) Gminę Wiejską Siekierczyn,
- 7) Gminę Wiejską Platerówka.

Celem poradni jest udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży. Do zadań poradni należy m.in.:

- 1) wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grupy ryzyka, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 2) terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań destrukcyjnych;
- 3) pomoc uczniów w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej;

- 4) prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów;
- 5) rodziców i nauczycieli;
- 6) pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu możliwości oraz ukazywaniu mocnych stron uczniów.

Poradnia realizuje swoje zadania w szczególności przez diagnozę, konsultację, tempo, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, mediacje, interwencje w środowisku uczniów, działalność profilaktyczną działalność informacyjną. Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnię jest dobrowolne i nieodpłatne.

W poradni działa zespół orzecznicy, który orzeka na wniosek rodziców lub prawnych opiekunów dziecka w sprawie o:

- 1) potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w tym o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim;
- 2) potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia, lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkół;
- 3) wczesnego wspomagania rozwoju dzieci.

W poradni prowadzone są zajęcia z uczniami w ramach pomocy bezpośredniej tj.: zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutyczne, terapie dla zagrożonych uzależnieniem, zajęcia aktywizujące wybór zawodu.

Dla rodziców, pedagogów i nauczycieli prowadzone są warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne w placówce i w szkołach, w ramach których pracownicy poradni realizowali projekty autorskie i programy profilaktyczne.

Działający przy Poradni Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień udziela pomoc dzieciom i młodzieży z problemami alkoholizmu oraz narkomanii. Prowadzone są one w terapii krótkoterminowej, kierowane na leczenie do ośrodków stacjonarnych, konsultowane są problemy uczniów w ramach indywidualnych spotkań z rodzicami, odbywają się zajęcia warsztatowe w szkołach i pogadanki dla rodziców na wywiadówkach. Poradnia na przestrzeni ostatnich trzech lat prowadziła działalność diagnostyczną w następujących obszarach:

Tabela nr 14 – Działalność diagnostyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Psychologiczna	562	612	753
Pedagogiczna	580	570	753
Logopedyczna	271	312	233
Lekarska	0	0	0
Związana z wyborem kierunku kształcenia	12	15	3
Łącznie	1425	1509	1742

Źródło: opracowanie na podstawie danych Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubaniu

Z powyższego zestawienia wynika, iż najwięcej diagnoz udziela się z zakresu pedagogiki i psychologii – w 2020 roku stanowiły one po 43% czyli łącznie aż 86% ogółu udzielonych porad.

Tabela nr 15 – Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży

Rok	2018	2019	2020
Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne	86	38	25
Terapia logopedyczna	55	37	15
Terapia psychologiczna	120	69	89
Socjoterapia	0	0	0
Zajęcia z uczniami zdolnymi	0	0	0
Terapia dla zagrożonych uzależnieniami	130	108	59
Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	12	9	11
Zajęcia grupowe - dot. wyboru kształcenia	0	0	0
Zajęcia grupowe w szkołach i placówkach	5	0	0
Ćwiczenia Rehabilitacyjne	0	0	0
Grupy wsparcia	10	0	0
Interwencja kryzysowa	3	0	0
Inne formy pomocy indywidualnej	0	0	0
Inne formy pomocy grupowej	0	0	0
Indywidualne porady zawodowe na podstawie badań	12	15	3
Indywidualne porady zawodowe bez badań	10	0	0
Mediacje i negocjacje	2	3	2
Porady bez badań	52	43	48
Porady po badaniach przesiewowych	0	0	0
Badania przesiewowe w ramach programu „Mowif”	0	0	0
Łącznie	497	322	252

Źródło: opracowanie na podstawie danych Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubaniu

Z danych zestawionych w tabeli nr 15 w pozycji pn.: „terapia dla zagrożonych uzależnieniami” w 2020 roku wynika, iż liczba przeprowadzonych terapii wynosiła 59.

W porównaniu do roku 2018 spadła liczba spotkań terapeutycznych o 71, ale w stosunku do roku 2019 wzrosła liczba terapii psychologicznych co może świadczyć o niepokojącym zjawisku zwiększania się zaburzeń i trudności psychicznych psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

Tabela nr 16 – Wydane orzeczenia

Rok	2018	2019	2020
Niesłyszących i słabosłyszących	0	1	0
Niewidomych i słabowidzących	7	5	1
Z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	7	16	8
Z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	7	23	7
Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	13	19	7
Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	10	8	5
Niedostosowanych społecznie	9	3	19
O potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych	3	8	10
O potrzebie indywidualnego nauczania	40	33	38
Odmowne	0	0	0
Uchylające W wyniku odwołania od kuratora oświaty	0	0	0
O potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0
O braku potrzeby kształcenia specjalnego	0	1	0
O braku indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0
O braku potrzeby indywidualnego nauczania	0	0	0
O braku potrzeby zajęć rewalidacyjno – wychowawczych	0	0	0
Z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	15	14	5
Z autyzmem z tym z zespołem Aspergera	23	21	18
Łącznie	134	152	122

Źródło: opracowanie na podstawie danych Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubaniu

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2020 r. najwięcej orzeczeń wydano w zakresie - potrzeby indywidualnego nauczania, ale największy wzrost (o 100%) odnotowano w zakresie niedostosowania społecznego.

d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu przeprowadziło badania, których głównym celem była diagnoza ilości osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkujących teren powiatu lubańskiego oraz potrzeby w zakresie udzielenia wsparcia w ramach ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowego domu samopomocy.

Tabela nr 17 - Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którym udzielono wsparcia w ramach zadań Działu ds. Obsługi i Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych w PCPR Lubań w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r.

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie ze środków PFRON
1.	PCPR Lubań	132

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu

Tabela nr 18 – Działania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON z zaburzeniami psychicznymi:

Nazwa zadania	2018	2019	2020
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	0	2 osoby	2 osoby
Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	29 osób	29 osób	23 osoby
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	0	5 osób	21 osób
Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych: architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	9 osób	5 osób	7 osób

Źródło: na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu

Na podstawie przeprowadzonych badań określono zapotrzebowanie poszczególnych gmin na miejsca w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 19 - Zapotrzebowanie na miejsca w ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi z poszczególnych gmin powiatu lubańskiego

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba osób wymagających Wsparcia		
		2018	2019	2020
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu	7	8	8
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeradowie -Zdrój	0	0	0
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej	5	11	10
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu	0	0	0
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie	5	4	4
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszynie	2	8	7
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Platerówce	1	3	3
LICZBA OSÓB ZGŁASZANYCH DO WSPARCIA		20	34	32

Źródło: na podstawie danych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu

Powyższe dane dotyczą tylko osób z zaburzeniami psychicznymi, które zostały zarejestrowane lub pobierały z tego tytułu świadczenia. Nie w pełni odzwierciedlają one faktyczny stan dotyczący chorobowości i zapadalności na poszczególne jednostki chorobowe.

e) Środowiskowy Dom Samopomocy w Smolniku

Działania podejmowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Smolniku w 2019 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu A zapewniał wsparcie osobom przewlekle chorym psychicznie. Placówka do dnia 31.12.2019 r. dysponowała 40 miejscami, czynna 5 dni w tygodniu, w godz. 7³⁰-15³⁰. Przez 6 godzin dziennie prowadzone były zajęcia aktywizujące z uczestnikami, pozostały czas przeznaczano się na dowóz uczestników, czynności porządkowe i przygotowanie do zajęć.

W swoim programie działalności w 2019 r. zakładała następujące cele:

- doprowadzenie do osiągnięcia optymalnego poziomu samodzielnego funkcjonowania,
- doprowadzenie do zwiększenia poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości w kontaktach z ludźmi,
- zwiększenie własnej aktywności,
- wykształcenie umiejętności radzenia sobie z doświadczeniem choroby psychicznej,
- zapewnienie możliwości dzielenia się swoimi przeżyciami oraz poszukiwaniem rozwiązań,
- poprawę wzajemnych relacji interpersonalnych,
- integrację społeczną,
- kreowanie pozytywnego wizerunku osób chorujących psychicznie i przeciwdziałanie stereotypom i wykluczeniu społecznemu.

W okresie od dnia 04.02.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. placówka zlecała świadczenie usługi

psychologicznej poprzez prowadzenie indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych i psychoedukacyjnych.

Rozwijała umiejętności uczestników w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w społeczeństwie poprzez:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym, w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w zakresie kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,
- poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne,
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
- trening kulinarny,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- zajęcia pedagogiczne,
- zajęcia terapeutyczne zmierzające do dalszego samorozwoju lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej,
- inne działania, mające na celu zapobieganie izolacji społecznej, zmierzające do integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym i dające możliwość trenowania zachowań i umiejętności niezbędnych w relacjach społecznych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi i innymi organizacjami, instytucjami i osobami działającymi na rzecz integracji społecznej.

W roku 2019 Środowiskowy Dom Samopomocy w Smolniku kontynuował współpracę z ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Lubąńskiego, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Lubaniu, Biblioteką Publiczną w Leśnej, Ośrodkiem Kultury i Sportu w Leśnej, a także z prywatnymi gabinetami świadczącymi usługi dla osób chorych psychicznie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu, ośrodkami zdrowia oraz Urzędem Miejskim w Leśnej.

Nasi uczestnicy w roku 2019 uczestniczyli w następujących wydarzeniach i uroczystościach (celem uczestniczenia była integracja ze środowiskiem lokalnym):

1. Zabawa karnawałowo-walentynkowa wraz z zaproszonymi gośćmi z zaprzyjaźnionej placówki Warsztatów Terapii Zajęciowej w Lubaniu – luty.
2. Uroczystość Wielkanocna którą uczestnicy spędzili z zaproszonymi rodzinami oraz gośćmi – kwiecień.
3. Udział w prelekcji przeprowadzonej przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Leśnej nt.: „Bezpieczeństwa i przeciwdziałanie oszustwom” – marzec.
4. Warsztaty gitarowo – rytmiczne przeprowadzone przez członka zespołu bluesowo-rockowego SALEN – marzec.

5. Igrzyska sportowe – Kręgle organizowane przez Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Zgorzelcu – udział 5 uczestników w zawodach sportowych i zabawie tanecznej – kwiecień.
6. Wizyta w bibliotece, warsztaty biblioteczne w Bibliotece Publicznej w Leśnej – kwiecień.
7. Prelekcja majora Stanisława Marczyńskiego nt. zawodu żołnierza oraz doświadczeń po przebytych misjach w Syrii i Afganistanie – czerwiec.
8. Międzynarodowa Olimpiada Osób Niepełnosprawnych w Lubaniu – uczestnictwo 6 osób z naszej placówki, którzy rywalizowali z zespołami m. in z Niemiec i Czech – czerwiec.
9. Rocznicą Uroczystego Otwarcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Smolniku, – czerwiec.
10. Sudecki Festiwal Mineralów – uczestnicy płukali złoto, zwiedzali wystawy, tworzyli prace plastyczne – lipiec.
11. Zamek Czocha – zwiedzanie z przewodnikiem wraz z rejsem statkiem po Jeziorze Leśniańskim – sierpień.
12. Spotkanie autorskie z Moniką Sawicką w Bibliotece Publicznej w Leśnej – wykład i rozmowa z pisarką. – sierpień.
13. Galeria Historyczna w podziemiach ratusza pn.: "Tajemnice Leśnej i Zamku Czocha 1939-1945" – zwiedzanie z przewodnikiem – wrzesień.
14. Wycieczka do lasu (Przylasek) w poszukiwaniu darów natury, które zostały wykorzystane w celach arteterapii – październik.
15. Wyjście na cmentarz w celu uporządkowania opuszczonych i zaniedbanych grobów – październik.
16. Zabawa Andrzejkowa – listopad.
17. Spotkanie Wigilijne – grudzień.

Ponadto uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Smolniku brali udział w konkursach plastycznych organizowanych przez Ośrodek Kultury i Sportu oraz Bibliotekę w Leśnej. Na przełomie listopada i grudnia włączyli się do współpracy w organizację Szlachetnej Paczki, własnoręcznie przygotowując upominki dla osób obdarowanych przez Szlachetną Paczkę.

Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Smolniku udzielali wsparcia uczestnikom oraz członkom ich rodzin w pokonywaniu trudności życia codziennego, rozwiązywaniu konfliktów oraz załatwianiu spraw urzędowych. Najczęściej pomoc dotyczyła kompletowania dokumentacji i składania wniosków do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Lubaniu, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu i miejscowych ośrodków pomocy. Podejmowane były również działania w zakresie koordynowania korzystania przez uczestników z różnych placówek specjalistycznych służby zdrowia. Szczególnie istotne jest ustalanie terminów wizyt w Poradni Zdrowia Psychicznego w Lubaniu, gdzie obowiązuje limit przyjęć dziennych. Regularne wizyty w poradni i systematyczne zażywanie leków jest bardzo istotne dla naszych uczestników, ponieważ stabilny stan zdrowia umożliwia aktywny udział w zajęciach.

W roku 2019 z pomocy i wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubaniu skorzystało 28 osób.

Działania podejmowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Smolniku w 2020 roku.

Placówka dysponowała 35 miejscami, czynna była 5 dni w tygodniu, w godz. 7³⁰-15³⁰. Przez 6 godzin dziennie prowadzone były zajęcia aktywizujące z uczestnikami, pozostały czas przeznaczony jest na dowóz uczestników, czynności porządkowe i przygotowanie do zajęć.

W swoim programie działalności na 2020 r. zakładała następujące cele:

- doprowadzenie do osiągnięcia optymalnego poziomu samodzielnego funkcjonowania,
- doprowadzenie do zwiększenia poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości w kontaktach z ludźmi,
- zwiększenie własnej aktywności,
- wykształcenie umiejętności radzenia sobie z doświadczeniem choroby psychicznej,
- zapewnienie możliwości dzielenia się swoimi przeżyciami oraz poszukiwaniem rozwiązań,
- poprawę wzajemnych relacji interpersonalnych,
- integrację społeczną,
- kreowanie pozytywnego wizerunku osób chorujących psychicznie i przeciwdziałanie stereotypom i wykluczeniu społecznemu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. 2020 r. poz. 249) każdy uczestnik objęty jest postępowaniem wspierająco – aktywizującym. Indywidualny plan wspierająco – aktywizujący opracowywany jest z uwzględnieniem programu działalności i planu pracy jednostki na dany rok.

Indywidualne plany wspierająco – aktywizujące dostosowane były do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników, tj. osób pełnoletnich, przewlekle chorych psychicznie. Stosowano różnorodne formy zajęć indywidualnych i grupowych. Podczas zajęć były wykorzystywane różne metody pracy mające na celu ujawnienie i rozwijanie zdolności uczestników w danej dziedzinie, poprawę percepcji, skupienia, wzrost poczucia własnej wartości. Zajęcia odbywały się w odpowiednio wyposażonych pracowniach, gdzie uczestnicy kształtowali swoje umiejętności związane z samodzielnym funkcjonowaniem w życiu codziennym.

Umiejętności uczestników w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w społeczeństwie nasi uczestnicy rozwijali poprzez:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym, w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w zakresie kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych
- poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne,
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
- trening kulinarny,

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- zajęcia pedagogiczne,
- zajęcia terapeutyczne zmierzające do dalszego samorozwoju lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej,
- inne działania, mające na celu zapobieganie izolacji społecznej, zmierzające do integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym i dające możliwość trenowania zachowań i umiejętności niezbędnych w relacjach społecznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi i innymi organizacjami, instytucjami i osobami działającymi na rzecz integracji społecznej.

W roku 2020 z pomocy i wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Smolniku skorzystały 33 osoby.

VI. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi - Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu

Podejmując próbę aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, każdy pracownik tutejszego urzędu zdaje sobie sprawę, że aktywizacja tej grupy osób zależy od wielu czynników takich jak: kwalifikacje zawodowe i poziom wykształcenie danej osoby, posiadane umiejętności, preferencje i zainteresowania zawodowe, predyspozycje osobowościowe oraz aktualny stan zdrowia i samopoczucie psychiczne. Ponadto istotne jest również doświadczenie zawodowe osoby oraz jej realne możliwości aktywizacji związane z posiadaną niepełnosprawnością.

Tabela nr 20 – Osoby niepełnosprawne figurujące w ewidencji PUP Lubań w latach 2018 - 2020

Osoby niepełnosprawne figurujące w ewidencji PUP Lubań na dzień 31 grudnia	2018			2019			2020		
	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P
Bezrobotne	147	2	14	144	2	16	114	3	15
Poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	16	0	1	16	0	1	14	1	1

Zródło: na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu

Biorąc pod uwagę wszystkie ww. czynniki oraz aktualne oferty pracy i zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, pośrednicy pracy – doradcy klienta przy współudziale doradców zawodowych oraz specjalistów ds. rozwoju zawodowego, działając w oparciu o obowiązujące akty prawne, prowadzą aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi.

Pierwszym etapem aktywizacji wskazanej grupy osób, po analizie wyżej wymienionych czynników jest wydanie przez pośrednika pracy – doradcy klienta odpowiedniej oceny przedłożonych ofert pracy.

Tabela nr 21 – Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z aktywizacji zawodowej

	2018			2019			2020		
Formy wsparcia	Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z aktywizacji zawodowej								
	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P
Podjęcia pracy	66	0	9	69	4	7	41	2	5

Źródło: na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu.

W przypadku braku możliwości aktywizacji zawodowej poprzez przedkładanie odpowiedniej oferty pracy, wewnętrzny pośrednik pracy kieruje osobę do doradcy zawodowego – doradcy klienta, na indywidualną poradę zawodową. W ramach porady, podczas bezpośredniego kontaktu z osobą zaburzoną psychicznie, doradca zawodowy – doradca klienta przeprowadza pogłębiony wywiad na temat aktualnej sytuacji osoby, i przy jej aktywnym udziale określa jej problem zawodowy, potrzeby i oczekiwania oraz możliwe sposoby postępowania, zmierzającego do rozwiązania problemu. Najczęstszym problemem osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi jest zmniejszenie możliwości adaptacyjnych w stosunku do nowych sytuacji, zwiększona męczliwość, wolniejsze tempo pracy, obniżone poczucie pewności siebie i mniejsza odporność na stres. Bardzo duży problem stanowi również obawa przed odrzuceniem ze strony społeczeństwa. Są to problemy, które mogą negatywnie oddziaływać na funkcjonowanie osoby w środowisku pracy.

Celem każdej porady zawodowej jest ustalenie ścieżki działania składającej się z konkretnych, określonych w czasie kroków przy zaangażowaniu osoby bezrobotnej i wykorzystaniu różnych form wsparcia ze strony urzędu. Często poradzie indywidualnej towarzyszy indywidualna informacja zawodowa dostosowana do potrzeb uczestnika, w tym o ogólnej sytuacji na rynku pracy, oczekiwaniach pracodawców, formach pomocy instytucjonalnej i sposobach korzystania z niej. Jeżeli ustalona ścieżka działania zawiera formy wsparcia urzędu wymagające dużej inicjatywy osoby bezrobotnej, takie jak szkolenie zawodowe, czy staż uczestnik porady otrzymuje także pełne wsparcie informacyjne na ten temat oraz możliwość indywidualnych konsultacji w czasie ubiegania się o nie.

Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu wychodząc na przeciw osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, którym trudno jest ustalić ich potrzeby, oczekiwania, problem zawodowy lub określić możliwą i korzystną dla nich formę współpracy, umożliwił korzystanie z dostępnego na miejscu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaniu badania psychologicznego, wykonywanego przez doradcę zawodowego psychologa przyjeżdżającego raz w miesiącu z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Jeleniej Górze w ramach zawartego porozumienia pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaniu a Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu.

Ze względu na często pojawiające się przypadki klientów deklarujących różnego rodzaju problemy, zaburzenia i choroby psychiczne, bądź przedstawiających dokumenty z leczenia szpitalnego, a nie posiadających orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z tytułu

choroby psychicznej, przyjęto, że takie osoby także powinny korzystać ze wsparcia doradców zawodowych oraz doradcy zawodowego psychologa z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Jeleniej Górze. Uzyskują one pomoc ubieganiu się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz indywidualną informację o możliwości korzystania z różnych form pomocy instytucjonalnej. Często konieczna jest także informacja o dostępnych formach leczenia.

Tabela Nr 22 – Aktywizacja w ramach poradnictwa zawodowego

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	2018			2019			2020		
	Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z aktywizacji zawodowej								
	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P
Grupowe poradnictwo zawodowe	60	0	7	5	0	1	1	0	0
Indywidualne poradnictwo zawodowe	52	2	10	68	4	15	26	2	2
Skierowanie do psychologa z CiIPKZ w Jeleniej Górze	0*	0	0	11	3	5	2	1	0

Źródło: na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu.

*W roku 2018 ze względów kadrowych z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Jeleniej Górze nie przyjeżdżał do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu doradca zawodowy – psycholog.

W grupie osób niepełnosprawnych ze schorzeniami psychicznymi, najczęściej wykorzystywanym instrumentem rynku pracy są staże. Wszystkie osoby niepełnosprawne, zgodnie z obowiązującą ustawą są uznawane za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dla osób posiadających poważne problemy zawodowe, udział w stażu jest szansą na zdobycie doświadczenia zawodowego, nabycie nowych umiejętności i przekonanie do siebie pracodawcy. Aby osoba bezrobotna mogła odbyć staż, konieczne jest stworzenie miejsca stażowego, co dzieje się na wniosek zainteresowanego pracodawcy. Dlatego kluczowa jest tu aktywna rola pośredników pracy – doradców klienta oraz doradców zawodowych, zachęcających pracodawców do tworzenia miejsc stażowych dla osób niepełnosprawnych, rozwiewając ich wątpliwości w tej kwestii.

Realizując działania ustawowe urząd w roku 2020, nawiązał współpracę z Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze i zorganizował spotkanie w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu dla osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności, umożliwiając przeprowadzenie rekrutacji na staże ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Stabilne Zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”.

Osoby niepełnosprawne należą do kategorii osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Wynika to z wysokiej stopy bezrobocia oraz przekonania, że ludzie tacy są pracownikami nie w pełni wartościowymi, o niskich kwalifikacjach, ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej lub umysłowej oraz cechują się niską wydajnością.

Sprawa to, że niepełnosprawni są grupą wymagającą szczególnej troski i opieki w dziedzinie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz zatrudnienia.

Działania pracowników całego urzędu przynoszą korzyści, których nie można ująć w dane statystyczne czy wymierne cyfry. W przypadku osób z zaburzeniami psychicznymi chociażby niewielkie przełamanie barier jest sukcesem.

Tabela Nr 23 – Dane statystyczne z zakresu aktywizacji zawodowej

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	2018			2019			2020		
	Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z aktywizacji zawodowej								
	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P	Wszystkie w tym	01-U	02-P
Staż	23	0	2	19	0	3	5	0	2
Środki na działalność gospodarczą	5	0	0	4	0	0	4	0	1
Roboty publiczne	3	0	0	1	0	0	1	0	0
Prace Interwencyjne	1	0	0	1	0	0	2	0	0
Doposażenie stanowiska pracy	5	0	1	4	0	0	0	0	0
Refundacja 50+	2	0	1	0	0	0	0	0	0
Bon na zasiedlenie	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Szkolenie/Bon szkoleniowy	3	0	0	2	0	0	0	0	0
Grupowe poradnictwo zawodowe	60	0	7	5	0	1	1	0	0
Indywidualne poradnictwo zawodowe	52	2	10	68	4	15	26	2	2
Skierowanie do psychologa z CiIPKZ w Jeleniej Górze	0	0	0	11	3	5	2	1	0
Spotkania w sprawie omówienia warunków i możliwości odbycia staży z PUP w ramach EFS-2018 i 2019; 30.01.2020 KSON w Jeleniej Górze	56 osób w ramach 5 spotkań	1	6	28 osób w ramach 2 spotkań	2	4	30	1	5
Staże z Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze	x	x	x	x	x	x	5	0	1
badania lekarskie	19	0	1	5	0	1	2	0	1
Zwrot kosztów dojazdu	1	0	0	9	0	0	7	0	0
Podjęcia pracy	66	0	9	69	4	7	41	2	5

Źródło: na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu.

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lubani

W latach 2018 – 2019 zajęcia terapeutyczne prowadzone były w następujących pracowniach:

- komputerowej;
- gospodarstwa domowego;
- stolarsko-modelarskiej;
- artystycznej;
- terapii zajęciowej;
- rękodzielniczej;
- gabinecie rehabilitacyjnym;
- gabinecie psychologa.

W 2018 roku zajęcia odbywały się w 5 pracowniach stałych i w jednej w trybie dyżurowym. Do jednej pracowni przypisanych było sześciu uczestników na podstawie ich zainteresowań i predyspozycji. Od 2019 r. zajęcia terapeutyczne w warsztatach prowadzone były w formie **zajęć grupowych** w 6 pracowniach. 5 uczestników przypisanych było do jednej pracowni na podstawie ich zainteresowań i predyspozycji psychofizycznych. Codziennie zajęcia prowadzone były zgodnie z Indywidualnymi Programami Rehabilitacji uczestników.

VII. Priorytety Programu

Na podstawie sporządzonej analizy i zebranych danych Zespół koordynujący realizację „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Lubańskiego na lata 2022 – 2025” ustalił dla Powiatu Lubańskiego następujące priorytety niniejszego programu:

- 1) Wczesna profilaktyka, wykrywanie i leczenie zaburzeń psychiatrycznych;
- 2) Promocja działań na rzecz zdrowia psychicznego;
- 3) Podnoszenie świadomości osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w zakresie należnych im praw, przywilejów i ulg;
- 4) Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) Wczesne wykrywanie i leczenie zaburzeń depresyjnych;
- 6) Kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, w tym zapobiegających paleniu tytoniu, nadużywaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 7) Przeciwdziałanie wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) Promowanie zdrowia psychicznego w placówkach oświatowych;
- 9) Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego.

VIII. Harmonogram zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025.

Celem „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025” jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy umożliwiających im życie w środowisku rodzinnym i społecznym. Niniejszy program ma na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawie jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz dostępności do różnych form pomocy i wsparcia społecznego niezbędnych do życia.

Szczegółowe cele i zadania dla poszczególnych podmiotów zobowiązanych do realizacji Programu określone są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 września 2020 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2022 – 2025.

Szczegółowe cele i zadania dla poszczególnych podmiotów zobowiązanych do realizacji Programu określone są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.

1. Cele strategiczne

Powiatowy Program Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025 jest dokumentem powiązany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Lubańskiego na lata 2016 – 2025 i wpisuje się w następujące zadania:

1) Cel strategiczny 2 - Poprawa sytuacji osób wykluczonych:

- a) Cel szczegółowy 1 – niepełnosprawni:
 - likwidacja barier funkcjonalnych w budynkach użyteczności publicznej;
 - wspieranie procesu łamania barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych;
 - utworzenie na terenie powiatu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - wspieranie procesu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez organizację imprez z udziałem osób niepełnosprawnych oraz działalność szkoleniową,
- b) Cel szczegółowy 2 – wzrost jakości życia i aktywizacja seniorów:
 - utworzenie na terenie powiatu lubańskiego domu pomocy społecznej,

2) Cel strategiczny 3 – złagodzenie skutków sytuacji kryzysowych:

- a) Cel szczegółowy 1 – intensyfikacja działań na rzecz osób i rodzin w kryzysie:
 - wznowienie działalności poradni leczenia odwykowego od alkoholu;
 - utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie powiatu lubańskiego;
 - zapewnienie miejsc całodobowego schronienia dla osób i rodzin w kryzysie;
 - zapewnienie pomocy specjalistycznej t.j.: prawnej, psychologicznej, socjalnej, terapeutycznej dla osób w sytuacji kryzysowej;

- prowadzenie kampanii i programów profilaktycznych w celu zapobiegania pojawienia się sytuacji kryzysowych;
- zapewnienie miejsc całodobowego schronienia dla osób i rodzin w kryzysie;
- b) Cel szczegółowy 2 – intensyfikacja działań na rzecz ofiar przemocy i sprawców przemocy:
 - zapewnienie miejsca w ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
 - realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy;
 - zwiększenie dostępności do pomocy prawnej dla osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie;

3) Cel strategiczny 4 – zdrowe społeczeństwo:

- a) Cel szczegółowy 1 – zwiększenie skuteczności profilaktyki i diagnostyki zdrowotnej mieszkańców powiatu:
 - podejmowanie starań o wypłatę nadwykonań i zwiększenie kontraktu,
 - zwiększenie miejsc w Zakładzie Opiekuńczo – Lecznicznym,
 - zatrudnienie większej ilości lekarzy specjalistów;
- b) Cel szczegółowy 2 – poprawa współpracy powiatu z gminami:
 - wypracowanie spójnej współpracy powiatu z gminami w obszarze służby zdrowia;
- c) Cel szczegółowy 3 – udział powiatu w programach zdrowotnych:
 - utworzenie bazy ogólnopolskich programów możliwych do realizacji w powiecie,
 - nawiązanie współpracy z instytucjami realizującymi ogólnopolskie programy zdrowotne;
- d) Cel szczegółowy 4 – poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek służby zdrowia:
 - dalsza modernizacja obiektów służby zdrowia oraz lepsze ich wyposażenie w aparaturę i sprzęt medyczny,
 - dostosowanie bloku operacyjnego i centralnej sterylizatorni do obowiązujących wymogów prawnych i potrzeb,
 - likwidowanie barier architektonicznych w poruszaniu się osób niepełnosprawnych;
 - ułatwianie powstawania nowych gabinetów lekarskich, o pożądanym na terenie powiatu specjalnościach;
 - poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez podniesienie standardu usług medycznych poprzez wprowadzenie standardów jakości w ochronie zdrowia i uzyskanie certyfikatów ISO i świadectw akredytacji Centrum Monitorowania Jakości;
- e) Cel szczegółowy 5 – poprawa dostępności do informacji na temat funkcjonowania placówek służby zdrowia:
 - udoskonalenie systemu informacji o dostępności usług medycznych na terenie powiatu;
 - utworzenie bazy podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne mieszkańcom powiatu;
 - opracowanie materiałów informacyjnych.

Cel główny 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.1: Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadania	Wskaźnik
1) Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie: - promocji zdrowia psychicznego, różnych aspektów zaburzeń psychicznych i redukcji czynników ryzyka zagrażających zdrowiu psychicznemu, w szczególności zapobieganiu uzależnionym, oraz przemocy. - kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich i rozwijaniu postaw tolerancji wobec osób cierpiących na zaburzenia psychiczne m.in.: poprzez kampanie edukacyjne, warsztaty, szkolenia, pogadanki, ulotki informacyjne, zajęcia edukacyjnych.	Liczba i rodzaj działań informacyjnych-edukacyjno
2) Upowszechnienie informacji o miejscach świadczenia pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	Liczba działań informacyjnych.
3) Promowanie zdrowia psychicznego w placówkach edukacyjnych, w tym kształtowanie wśród dzieci i młodzieży zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.	Liczba zajęć edukacyjnych, Ilość uczestników
4) Kampania edukacyjna dla rodziców i opiekunów, której celem będzie przedstawienie objawów świadczących o możliwości wystąpienia choroby psychicznej u dziecka oraz możliwości reagowania i uzyskania szeroko pojętej pomocy w przypadku ich wystąpienia.	Liczba spotkań, Liczba uczestników.
5) Spotkania edukacyjne, pogadanki, lekcje wychowawcze dla dzieci i młodzieży w szkołach ze zwróceniem szczególnej uwagi na problem depresji oraz samobójstw wśród młodzieży.	Liczba spotkań. Liczba uczestników.

Cel szczegółowy 1.2: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Zadania	Wskaźniki
1) Porady, konsultacje, warsztaty ze specjalistami dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu.	Liczba i rodzaj działań, Liczba osób korzystających ze wsparcia
2) Realizacja działań określonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba i rodzaj działań, Liczba osób korzystających ze wsparcia
3) Współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami oświatowymi w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	Liczba szkoleń specjalistycznych dla kadry pedagogicznej.

Cel szczegółowy 1.3: Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania	Wskaźnik
1) Prowadzenie i wspieranie działalności miejsc wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba osób korzystających z pomocy, Liczba osób uczęszczających.
2) Umożliwienie uczestnictwa osobom z zaburzeniami psychicznymi w wydarzeniach sportowo - kulturalnych, festynach i zabawach.	Liczba i rodzaj działań, Liczba uczestników,
3) Wspieranie edukacji i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba osób korzystających ze wsparcia.

Cel główny 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel szczegółowy 2.1: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania	Wskaźnik
1) Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, pomocy finansowej, a także innych form pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu.	Liczba i rodzaj działań, Liczba osób korzystających z pomocy.
2) Pomoc w zapewnienie wsparcia dostosowanego do stanu zdrowia psychicznego osób mających trudność w samodzielnym funkcjonowaniu.	Liczba osób korzystających z pomocy.
3) Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba osób korzystających z usług, Liczba placówek biorących udział.
4) Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia limitów przyjęć pacjentów.	Liczba osób korzystających z usług. Zatrudnienie specjalistów.
5) Utworzenie na terenie powiatu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba osób korzystających z usług.
6) Utworzenie na terenie powiatu lubańskiego domu pomocy społecznej.	Liczba osób korzystających z usług.
7) Wznowienie działalności poradni leczenia odwykowego od alkoholu.	Liczba osób korzystających z usług. Zatrudnienie specjalistów.
8) Wspieranie działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	Liczba osób korzystających z pomocy.

Cel szczegółowy 2.2:

Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania	Wskaźnik
1) Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba osób objętych różnymi formami działań.
2) Prowadzenie kampanii szkoleniowo - informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi.	Odsetek populacji do których kierowana jest kampania.
3) Zwiększenie zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu.	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi podejmujących zatrudnienie.

Cel szczegółowy 2.3:

Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Zadania	Wskaźnik
1) Wypracowanie spójnej współpracy powiatu z gminami w obszarze służby zdrowia.	Liczba przedstawicieli, spotkań.
2) Utworzenie bazy ogólnopolskich programów możliwych do realizacji w powiecie.	Liczba programów.
3) Nawiązanie współpracy z instytucjami realizującymi ogólnopolskie programy zdrowotne.	Liczba instytucji.
4) Udoskonalenie systemu informacji o dostępności usług medycznych na terenie powiatu.	Liczba osób korzystających z informacji.

IX. Realizatorzy Programu

Program ma charakter otwarty. Do jego realizacji mogą się włączyć podmioty realizujące zadania w zakresie zdrowia psychicznego. Koordynatorem Programu jest powołany Zespół Koordynujący. Program może być realizowany we współpracy z następującymi instytucjami i organizacjami:

- 1) administracja samorządowa;
- 2) podmioty lecznicze;
- 3) placówki oświatowe;
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu;
- 5) Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu;
- 6) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu;
- 7) ośrodki pomocy społecznej;
- 8) organizacje pozarządowe działające na rzecz zdrowia psychicznego.

X. Termin realizacji Programu

Realizację działań niniejszego programu zaplanowano na lata 2022 – 2025.

XI. Źródło finansowania Programu

Środki finansowe na działania zaplanowane w Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025 pochodzić będą z:

- 1) środków Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 2) środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 3) środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 4) budżetu jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) innych źródeł.

XII. Monitoring i ewaluacja

W „Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025” główny nacisk nałożono na zadania z zakresu promocji zdrowia. Program ściśle koresponduje z koncepcjami zawartymi w „Narodowym Programie Ochrony Zdrowia na lata 2021 – 2025”.

„Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025” będzie monitorowany przez Zespół Koordynujący Program, na podstawie sprawozdawczości własnej oraz podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Celem monitoringu jest ocena stopnia realizacji poszczególnych celów.

Po wdrożeniu Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja, czyli ocena skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do założonych celów.

XIII. Zakończenie

System psychiatrycznej opieki zdrowotnej w Polsce nie jest w pełni dostosowany do potrzeb zdrowotnych ludności. Stan ten dotyczy również powiatu lubańskiego. Niezadowalająca liczba placówek dla osób z zaburzeniami powoduje, że dostępność do świadczeń psychiatrycznej opieki zdrowotnej jest niewystarczająca. Odnosi się to głównie do ambulatoryjnej jak i stacjonarnej opieki psychiatrycznej. Problemy zdrowia psychicznego nie dotyczą tylko obszaru zainteresowania polityki zdrowotnej. Zachodzą na obszar działania wielu innych sektorów życia publicznego. Dlatego podstawą przyszłych rozwiązań powinno być zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym (w tym rodzinnym, zawodowym). Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2022 – 2025, stanowi podstawę dla podejmowania nowych oraz kontynuowania działań już realizowanych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego na rzecz mieszkańców powiatu lubańskiego. Jest on ramowym ujęciem potrzeb w zakresie organizacji i funkcjonowania opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej oraz innych form działalności na rzecz ochrony zdrowia psychicznego, które mogą być realizowane na terenie powiatu lubańskiego. Realizacja zadań w dużej mierze uzależniona jest od procesu decyzyjnego podmiotów zaangażowanych w sektor ochrony zdrowia psychicznego i pomocy społecznej, a to z kolei uwarunkowane jest zapewnieniem odpowiednich nakładów finansowych. Należy podkreślić fakt, iż do realizacji wszystkich

założonych celów konieczna jest partnerska współpraca na poziomie regionalnym i lokalnym, z udziałem wielu podmiotów, organizacji pozarządowych oraz profesjonalistów reprezentujących sektor zdrowia, edukacji itp. Aktywne współdziałanie z wszystkimi sektorami i podmiotami działającymi w obszarze zdrowia psychicznego może pomóc w zidentyfikowaniu i uwzględnieniu wzajemnych korzyści wynikających z inwestowania w ten obszar zdrowia. Ponadto, taka współpraca spowoduje rozpowszechnienie w innych sektorach informacji o korzyściach zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych, które można uzyskać dzięki zdrowiu psychicznemu.

Przewodniczący Zarządu
W. Czarniecki
Walery Czarniecki